

LIETUVOS RESPUBLIKOS
IR
JUNGTINIŲ TAUTŲ ŠVIETIMO,
MOKSLO IR KULTŪROS ORGANIZACIJOS (UNESCO)
BENDRADARBIAVIMO MEMORANDUMAS

Lietuvos Respublika ir UNESCO,

patvirtindamos savo įsipareigojimą tarptautinio bendradarbiavimo idealams švietimo, mokslo, kultūros, komunikacijų, informacijos ir informatikos srityse ir laikydamosi transdisciplinarinio požiūrio;

pripažindamos išskirtinį UNESCO vaidmenį skatinant taikos kultūrą tarp tautų ir šalių viduje jų pačių ir tarptautinės bendruomenės interesais;

pažymėdamos Lietuvos Respublikos, kaip aktyvios UNESCO narės, indėlį į organizacijos programas;

pabrėždamos Baltijos jūros valstybių regioninio bendradarbiavimo svarbą;

šia deklaracija išreiškia ketinimus sustiprinti bendradarbiavimą UNESCO kompetencijos srityse ir konsoliduoti pastangas ateities siekiams, laikantis Lietuvos nurodytų prioritetų, pagal UNESCO šalių narių Generalinėje konferencijoje patvirtintas programas, ir atitinkant UNESCO 1996-2001 m. Vidutinės trukmės strategiją:

Švietimas

UNESCO sieks bendradarbiauti su atitinkamomis valdžios įstaigomis ir institucijomis, remdama visą gyvenimą trunkančias studijas visiems. Ypatingas dėmesys bus skiriamas:

1. naujoms švietimo sistemos strategijoms ir kryptims; nacionalinių mokymo programų vystymui; žmogiškųjų išteklių, vadybos ir kvalifikacijos kėlimo veiklai;

2. Asociuotų mokyklų projektui (AMP), kuriame Lietuva atliks vaidmenį, plečiant projektą regione: 1966 m. rudenį organizuodama regioninį seminarą, kuriame turi būti sudaryti parodomieji AMP projektai susiję su taikos kultūros ir demokratiško pilietiškumo ugdymu; pasaulio paveldo švietimui, tęsiant Dubrovniko Jaunimo forumo (1996 m. gegužės 25-31 d.) ir Baltijos jūros projekto uždavinius; efektyvių būdų ir priemonių naujų technologijų panaudojimui, ieškojimui, glaudesniai AMP bendradarbiavimui regione ir su Šiaurės kaimynais; ir naujoviškų mokymo priemonių šiomis temomis parengimui ir išplatitimui;

3. aukštesniojo mokslo reformai, siekiant sustiprinti dalykiškumą, kokybę internacionalizaciją ir padaryti jį labiau prieinamą; švietimo sistemos tobulinimui, stiprinant ryšius su darbo rinka; diplomų ir laipsnių pripažinimui; kokybės įvertinimui, prisijungimui ir aktyviai narystei UNICOM struktūrose, šie darbai bus atliekami, glaudžiai bendradarbiaujant su UNESCO Europos Aukštesniojo mokslo centru (CEPES);

4. UNESCO Europos studijų katedros įsteigimui vienoje iš Lietuvos institucijų 1996-1997 m., ypatingą dėmesį skiriant socialiniams mokslams, glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis tokio pobūdžio Europos katedromis;

5. pagalbai Vilniaus Universiteto pastangoms įsteigti tarptautinį Mokymo per atstumą centrą, kuris įdiegs naujas komunikacijų ir informatikos technologijas mokymo ir kvalifikacijos kėlimui, ypač mokytojų mokymui;

6. profesiniam techniniam lavinimui, atnaujinant, reformuojant ir įvairinant mokymą, siekiant sustiprinti ryšius tarp bendrojo ir profesinio-techninio lavinimo;

7. konsultacijų ir pagalbos teikimui preventyviniam švietimui (prieš ŽIV/AIDS ir lytiniu keliu plintančias ligas), įskaitant medicininį švietimą, ypač merginoms ir moterims.

Mokslas

UNESCO teiks pagalbą Lietuvos mokslinio tyrimo įstaigų, centrų ir universitetų dalyvavimui nacionaliniuose, regioniniuose ir tarptautiniuose mokslo projektuose, ypač:

1. bendradarbiavimui su Lietuvos Akademija ir kitomis tyrimų bei švietimo institucijomis, plėtojant veiklą fundamentaliųjų mokslų ir tyrimų (fizika, taikomoji matematika, biologija ir biotechnologija) srityse, hidrologijos ir geologijos studijas;

2. dalyvavimui programoje “Žmogus ir biosfera” (MAB), siekiant nustatyti Lietuvos aplinkosaugos politikos būklę ir išnaudojant vietinės ir regioninės biologinės įvairovės turtus balansuotam vystymui, toliau remiant ekologinių ekosistemų ekologinius tyrimus, o, pirmiausia, įvertinant ir skatinant Lietuvos iniciatyvą sukurti tarptautinį kompiuterinį tinklą apie Baltijos arealo rūšių tyrimus, įskaitant biologinės įvairovės gėlųjų vandenų ekosistemose reguliavimo metodus;

3. pagal Baltijos universiteto ant vandens projektą, Klaipėdos universiteto dalyvavimui mokomajame kruize Baltijos jūroje 1996 m. vasarą, skirtame Baltijos jūros pakrantės studijavimui;

4. Socialinių transformacijų valdymo programos (MOST) kontekste, techninės ir techninės ir intelektualinės pagalbos teikimui tarptautiniams socialinių mokslų tyrimams prioritetinėse srityse, ypač išskiriant social-ekonominių ir politinių pokyčių, socialinio išskirtinumo ir integracijos, daugiatautiškumo ir miestų vystymo problemas;

5. glaudesnio bendradarbiavimo ir tarpusavio papildomumo tarp tikslųjų ir socialinių mokslų skatinimui, ieškant tinkamų sprendimų neatidėliotinoms visuomenės vystymosi problemoms;

6. jaunimo politikos ir programų, parengtų aktyviai dalyvaujant Lietuvos jaunimui, įdiegimui. Šiuo tikslu 1996 m. Lietuvoje Baltijos regiono jaunimui bus organizuotas tarptautinis seminaras, kuris analizuos bendras problemas ir rengs bendradarbiavimo strategiją.

Kultūra

Gerai suprasdama, kad istorinė atmintis yra gyvybiškai svarbi kūrybiškumui, UNESCO ir toliau saugos kultūros paveldą, padės kultūrai ir skatins kūrybiškumą atitinkamose Lietuvos institucijose, ypač:

1. UNESCO 50-ųjų metinių rėmuose pažymint Baltijos kultūros dienas UNESCO būstinėje 1996 m. birželio mėn., kuriose aktyviai dalyvaus Lietuvos atstovai, ypač trys Lietuvos dailininkai už toleranciją;

2. pažymint pirmosios lietuviškos knygos Martyno Mažvydo *Katekizma prasti žadei* 450-ąsias metines, pagal UNESCO Generalinės Konferencijos 28-osios sesijos rezoliuciją Nr. 14.1;

3. suteikiant paramą ir techninę pagalbą tarptautinės konferencijos *Kultūrinis pliuralizmas ir tarpkultūrinis dialogas Vidurio ir Rytų Europoje* organizavimui Vilniuje 1996-1997 m.;

4. integruojant ir įdiegiant kultūros ir gamtos paveldą į platų įvairių socialinio ir ekonominio bendruomenės gyvenimo aspektų spektrą, laikantis tarptautinės Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo konvencijos dvasios;

5. kartu organizuojant artimiausiu metu įvyksiančią tarptautinę Vilniaus Senamiesčio atstatymo investuotojų ir donorų konferenciją, kuri pradės visaapimančią Vilniaus Senamiesčio, įrašyto į Pasaulio paveldo sąvadą urbanistinės rekonstrukcijos programą, vieną iš šešių prioritetinių UNESCO ir Pasaulio Banko bendradarbiavimo projektų;

6. remiant naujai įsteigtą UNESCO Pasaulio paveldo informacijos centrą ir padedant UNESCO būstinėje surengti parodą apie Vilniaus Senamiestį;

7. padedant surengti mokymo seminarą Lietuvos restauratoriams 1996-1997 m.;

8. teikiant pagalbą kultūros vertybių apsaugos įstatyminių normų projektų rengimui; nustatant priemones kovai prieš nelegalų kultūros vertybių gabenimą, organizuojant praktinius kursus ar seminarus bei aprūpinant informacija, mokyti teisės ekspertus, autorinių teisių ir panašios pakraipos ekspertus;

9. padedant organizuoti lėšų kampaniją specifiniams kultūros projektams, tokiems kaip kultūrinis turizmas;

10. suteikiant paramą simpoziumo, skirto meno kritikui ir istorikui *Jurgiui Baltrušaičiui*, organizavimui 1996-1997 m.

Komunikacijos, informacija ir informatika

UNESCO remis aktyvų Lietuvos dalyvavimą tarptautinių komunikacijų vystyme ir toliau skatins laisvą idėjų sklaidimą žodžiu ir vaizdu:

1. padės tarptautiniams profesiniams mainams ir bendravimui ypač per UNESCO katedrų ORBICOM sistemą, kuri komunikacijų ir informacijos profesionalus sukviečia kartu su profesionalais iš pramonės ir akademinio pasaulio;

2. parems Lietuvos visuomenės informavimo darbuotojų dalyvavimą atitinkamuose tarptautiniuose renginiuose, kaip seminare “Europos nepriklausomų ir pliuralistinių visuomenės informavimo priemonių skatinimas”, kuris įvyks 1997 m., ir Rytų Europos INPUT seminaruose, kurie siekia skatinti televizijų profesinius apsiskeitimus, rengiant televizijos programas;

3. konsultuos dėl tyrimų, įstatymdavystės, mokymo ir technologijų problemų visuomenės informavimo, komunikacijų ir informacijos srityse;

4. padės formuluoti nacionalinę informacijos ir komunikacijų politiką ir remis tokių informacijos tinklų kaip BALTSTONE vystymą;

5. padės Lietuvos bibliotekoms dalyvauti pasaulio bibliotekų infrastruktūroje;

6. kreipsis į Lietuvą dėl UNESCO informatikos projektų ekspertizės.

7. parems Lietuvos visuomenės informavimo profesionalus, organizuojant Baltijos šalių seminarą apie etinius žurnalistikos ir visuomenės informavimo aspektus;

8. skatins Lietuvos dalyvavimą programoje *Pasaulio atmintis*.

UNESCO vykdys šioje deklaracijoje įrašytus įsipareigojimus, glaudžiai bendradarbiaudama su Lietuvos Nacionaline UNESCO komisija, iš kurios tikimasi aktyvaus dalyvavimo, įgyvendinant anksčiau minėtą veiklą.

Pasirašyta Vilniuje 1996 m. gegužės 21 d. dviem originaliais egzemplioriais lietuvių ir anglų kalbomis; esant teksto skirtumams, remtis angliškuoju tekstu.

Lietuvos Respublikos vardu

Jungtinių Tautų švietimo, mokslo
ir kultūros organizacijos vardu

Algirdas Brazauskas
Respublikos Prezidentas

Federico Mayor
Generalinis Direktorius